

Literatuur: OPFERS, V. M. (1964) Roken, longkanker en sterftekansconcurrentie. *Ned. T. Geneesk.* 108, 1589. — *Smoking and Health* (1964) Public Health Service U.S.A. nr. 1103.

Amsterdam, 15 augustus 1964

L. MEINSMAN

GEMECHANISEERD TANDENBORSTELLEN

De elektrische tandenborstel verdient in het bijzonder in medische kringen een iets guller onthaal dan hem ten deel valt in de Berichten in dit *Tijdschrift* (deze jaargang, bl. 1549).

Een sinds acht jaar volledig paralytische beademde patiënte binnen mijn gezichtskring ervaart het apparaat als een aanwinst. Haar tanden moeten dagelijks door een ander worden gepoetst, en dit is minder eenvoudig dan het lijkt. In handen van steeds wisselend verplegend personeel blijkt de elektrische tandenborstel aanzienlijk gemakkelijker en doeltreffender te bedienen dan een normale.

Op grond van deze ervaring zou gemechaniseerd tandenborstelen vermoedelijk ook bij andere patiënten, die alle zelfverzorgende handelingen aan de verpleging moeten overlaten, kunnen bijdragen tot verhoging van de verzorgingsgraad en het daarmee gepaard gaande gevoel van validiteit.

Almelo, 24 augustus 1964

H. JONKER

BERICHTEN BUITENLAND

Duitsland

Kankercentrum te Heidelberg. — Heidelberg is de eerste Westduitse stad waar een kankercentrum zal verrijzen. De eerste steen werd enige maanden geleden met veel plechtigheid gelegd.

Engeland

Een bronchitisregister. — Onlangs zei de voorzitter van een internationaal congres over het bronchitisvraagstuk, dat dit in Engeland tienmaal ernstiger is dan in de Verenigde Staten. Maar te zelfder gelegenheid sprak een Noorse collega over de moeilijkheid sterftecijfers uit onderscheidene landen te vergelijken. „There was a greater tendency for British doctors to certify chronic bronchitis as a cause of death” (zie deze rubriek, bl. 1231). Hoe het zij, de polikliniek voor borstziekten van het London Chest Hospital, Bethnal Green, die zich tot nog toe in hoofdzaak richtte op de behandeling van lijders aan tuberculose, registreert sinds een jaar ook gevallen van bronchitis. In het jaar 1963 verzuimden 6 percent van de mannelijke bevolking van 40 jaar en ouder wegens bronchitis de arbeid. (*Med. Offr.* 14 aug., bl. 103).

Nationale registratie van de luchtverontreiniging. —

In de Section of general practice van de Royal Society of Medicine (*Proceedings* 1964, bl. 615) werd mededeling gedaan van de metingen die in 150 steden van verschillende grootte in alle delen van Engeland worden verricht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een instrument dat dagelijks gedurende 24 uur de gesuspenderde deeltjes en het zwaveldioxyde bepaalt. Bovendien geschieden deze metingen en meer gedetailleerde analyses in 300 steden waar de atmosfeer door de industrieën meer of minder is verontreinigd. De uitkomsten van deze National Survey worden bewerkt te zamen met gegevens betreffende klimaat, topografie, industrialisatie, bevolkingsdichtheid en stadsontwikkeling. In dezelfde verbanding werden mededelingen over de frequentie van chronische bronchitis naar maatschappelijke klasse en gezinsomstandigheden gedaan. Hierbij gaf het Research Committee of the College of General Practitioners (Records and Statistical Unit) zijn medewerking.

Ethiopië

Uitbreiding van het gele-koortsgebied. — In de jaren 1953 tot 1955 was Ethiopië blijkens een gericht onderzoek vrij van gele koorts. Tegen het einde van 1960 openbaarde zich een epidemie van ernstig karakter (15.000 sterfgevallen) in het zuidwesten van het land. Deze ging uit van het grensgebied met Soedan (van Rudolfmeer tot Blauwe Nijl) en ontwikkelde zich langs de Omo-rivier in de richting van Addis Abeba. Een groots opgezet klinisch, pathologisch-anatomisch, serologisch, virologisch en entomologisch onderzoek is daarop door het Instituut Pasteur te Addis Abeba met medewerking van enige buitenlandse instituten ondernomen. Het hoge positieve percentage van de serologische uitkomsten in bovengenoemd grensgebied wees, tezamen met de zeldzaamheid der klinische gevallen, op het endemische karakter in deze regio. In tegenstelling hiermede stond de lagere serologische bevolkingsimmunitet en de hoge frequentie der ziekte in de epidemische zone. Entomologisch onderzoek toonde verscheidene *Aedes*-soorten aan, in het bijzonder *Aedes simpsoni*. Het eerste zeer uitvoerige rapport van het Instituut draagt nog een voorlopig karakter (*Bull. WHO*, 1964, bl. 299).

Griekenland

Malariabestrijding. — In de jaren 1946-1949 gaf Griekenland 1,5 miljoen dollar uit ter bestrijding van malaria. Ofschoon de ziekte niet volkomen werd overwonnen, waren de gelden toch wel besteed. Men heeft berekend dat vóór de campagne door verlies aan arbeidskrachten en behandeling van zieken jaarlijks voor 26 miljoen dollar schade werd geleden (*J. Amer. med. Ass.*, 20 juli, bl. 251).

India

Endemische doofheid in de Himalaya. — Kretinisme, doofstomheid en andere vormen van gebrekkige lichamelijke en geestelijke ontwikkeling komen niet zelden voor tezamen met endemische krop, en reeds vond men dat hun frequentie bij jodiumprophylaxe vermindert. Een werkgroep van het All-India Institute of Medical Science te New Dehli onderzocht van dit gezichtspunt in een streek van het Himalayagebied met hoge cijfers voor endemische krop, twintig patiënten met verschillende graden van gebrekkige ontwikkeling, allen doofstom, en negen naaste bloedverwanten. Aldus kregen zij de indruk dat de endemische doofstomheid in het Himalayagebied vermoedelijk wel betrokken is bij de endemische invloeden die krop veroorzaken, „but the precise mechanism is unknown”. (*Lancet*, 25 juli, bl. 176).

Nieuw Zeeland

Reorganisatie van de schoolgeneeskundige dienst. —

In Nieuw Zeeland werd het onderzoek van de schoolkinderen principieel gewijzigd. Men schafte het routine-onderzoek af en deelt thans aan de ouders van elk nieuw schoolkind mee dat de verantwoordelijkheid voor de gezondheid van het kind op de ouders rust. Tevens wordt hun verzoek op een kaart medische bijzonderheden uit de eerste levensjaren van het kind aan te tekenen. Het Nieuwzeelandse systeem laat zich thans als volgt in enkele punten samenvatten: 1. Elk kind, voor wie de ouders dit verlangen, wordt onderzocht; 2. elk kind, voor wie de gegevens van de kaart zulks wenselijk maken, wordt onderzocht; 3. elk kind voor wie de onderwijzer dit nodig acht, wordt onderzocht; 4. onderzoek van ogen en oren wordt bij alle kinderen verricht; 5. in scholen, waar zich bijzondere problemen voordoen, besluit men tot gedetailleerde onderzoeken. — Het nieuwe beleid heeft veel misverstand doen ontstaan. De onderwijzers zijn volstrekt niet tot verplegend of geneeskundig hulppersoneel verheven. Men blijft van hen slechts verlangen dat zij acht geven